

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 36.

Stockholm den 7 September 1911.

4:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästernamngsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1911, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästernamngsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonnspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Svenska Kvinnornas Nationalförbunds Centralkommitté.

Svenska Kvinnornas Nationalförbund.

Det Internationella Kvinnoförbundet, som den 6—12 september håller sitt första arbetsmöte under femårsperioden 1909—1914, är såsom Dagnys läsare redan veta genom en föregående uppsats en sammanslutning af nationalförbund. Nationalförbunden, f. n. 22, äro en sammanslutning af sådana föreningar, i hvilkas styrelser kvinnor sitta. Att äfven män finnas med som styrelseledamöter hindrar ej en förening att ingå i ett nationalförbund. Det gifves många sådana föreningar inom respektive nationalförbund, äfven uti det svenska.

De Svenska Kvinnornas Nationalförbund tillhör de äldre nationalförbunden. Kort efter det stora kvinnomöte, som hölls under världsutställningen i Chicago 1893, ingick från det Internationella Kvinnoförbundet en inbjudan till Sverige att bilda ett nationalförbund. Inbjudan var närmast ställd till vår nu allidna historiker doktor Ellen Fries. Den 11 jan. 1896 konstituerades Svenska Kvinnornas Nationalförbund, och i juli 1898 inträdde det i Int. Kvinnoförbundet som det fjärde i ordningen af nationalförbunden. Det nya nationalförbundets ordförande blef fru Ellen Ankarsvärd och dess första vice ordförande doktor Ellen Fries. Vid nationalförbundets bildande inträdde nio föreningar, bland dem Fredrika-Bremer-Förbundet. För närvarande utgöres det af 25 föreningar med en mängd lokalafdelningar med sammanlagt omkr. 31,000 medlemmar.

Det Intern. Kvinnoförbundet har som bekant på sitt program upptagit en mängd frågor, som röra kvinnorna och deras sträfvanden att höja sig själva, familjen och samhället. De särskilda nationalförbundens uppgifter och insatser i arbetet för samhället, familjen och den enskilda individen, speciellt för kvinnan, bli emellertid mycket olika och växlande. Bildas nationalförbund i ett land, där kvinnorna ännu föga utträttat för sin egen utveckling och ännu ej börjat intressera sig för samhällsarbetet, har det stora arbetsområden öppna för sig. I de land åter, där kvinnorna länge och med framgång arbetat på egen utveckling och energiskt sträfvande för att deltaga i samhällsarbetet och för att nå eftersträfvade mål och därför organiserat sig, kan ej ett nationalförbund som sådant upptaga många nya arbetsfält. Så är förhållandet i Sverige, i Danmark, i Holland etc. Såsom nationalförbund kan därför ej Svenska Kvinnornas Nationalförbund taga upp så många nya frågor. Det gäller i stället för nationalförbundet att få så många föreningar som möjligt att sluta sig till detsamma. Det svenska nationalförbundet har i hufvudsak inriktat sin verksamhet på två uppgifter, båda hvar i sitt slag af verklig betydelse. Såsom medlem i det Intern. Kvinnoförbundet har det svenska nationalförbundet till uppgift att vid de internationella kvinnomötena i fördrag och diskussioner framlägga resultaten af de svenska kvinnornas arbete på olika kulturområden och deras reformsträfvanden. Fru A. Hierta-Retzius, som från slutet af 1898 till i maj 1909 (1904—1909 äfven andra vice ordförande i det Internationella Kvinnoförbundet) var det svenska nationalförbundets varmt intresserade och frikos-

tiga ordförande, visade det största intresse för nationalförbundets representation. Från skilda arbetsområden har vid kongresserna i London 1899, Berlin 1904, Toronto 1905 redogörelser lämnats för de svenska kvinnornas arbete.

Kvinnor med så olika arbetsområden och intressen som A. Hierta-Retzius, Agda Montelius, Gertrud Adelberg, Sigrid Ulrich, Axianne Thorstenson, Hulda Lundin, Maria Cederschiöld, Ellen Sandelin, Inez Laurell, Hedvig Malmström m. fl. ha vid dessa möten framlagt sina insikter och erfarenheter, och deras insats har bidragit att göra Sverige aktadt och uppmärksammat. Utan öfverdrift kan man säga att Svenska Kvinnornas Nationalförbund bidragit att sprida kunskap om Sveriges kultur och förstätt ett väcka uppmärksamheten på och öka intresset att lära känna Sverige och dess institutioner.

I den årliga internationella rapport, som utgifves af Internationella Kvinnoförbundet, i hvilken ingår en rapport från hvarje land och från hvarje internationell kommitté i hvarje lands nationalförbund, lämnas en öfersikt öfver det viktigaste, som rör respektive lands kvinnor. Svenska Kvinnornas Nationalförbund lämnar för hvarje år en kort öfersikt öfver hvad dess föreningar gjort och de viktigaste frågor, som röra kvinnorna. Vidare har Svenska Kvinnornas Nationalförbund genom tryckta redogörelser spridit kunskap om dess föreningars arbete och det svenska kvinnoarbetet. Det har bland annat till kongresserna i Berlin och Toronto och nu till mötet i Stockholm på engelska publicerat öfersikter af föreningarnas verksamhet.

Jämte de korta årsredogörelser för de internationella kommittéerna, som publiceras i den internationella årsredogörelsen, ämnar det Internationella Kvinnoförbundet utgifva större publikationer behandlande frågor tillhörande respektive internationella kommittéer. Början har redan gjorts med en publikation rörande "public health", folkhygien. I den närmaste framtiden kommer att utgifvas en redogörelse för kvinnornas rättsliga ställning i de land, som tillhöra det Internationella Kvinnoförbundet.

Genom de af Svenska Kvinnornas Nationalförbund särskildt utgifna redogörelserna, liksom de olika länderna genom samtliga internationella rapporter, till hvilka ju äfven Sverige bidrager, sätts i kontakt med hvarandra, få andra land tillfälle att lära känna vissa sidor af svensk kultur. Äfven vi ha åtskilligt att lära af de internationella redogörelserna. Det är endast att beklaga, att de måste utgifvas på ett främmande språk, engelska, hvilket gör att kännedomen om dem blir ganska begränsad.

Den andra viktiga uppgift, som det svenska nationalförbundet ställt upp för sig, är att främja samarbete och förståelse mellan de olika föreningarna. För att förverkliga detta mål anordnade Svenska Kvinnornas Nationalförbund strax efter sitt stiftande en nordisk kvinnokongress, som tilldrog sig allmänt och välförtjänt bifall. Vid nationalförbundets möten redogöres för de olika föreningarnas verksamhet och sträfvanden och sociala och humanitära

Juvel-, Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

DAGNYS LÄSARE
 böra gynna
DAGNYS ANNONSÖRER

frågor behandlas i föredrag och diskussion. Så ha bland annat Clara Wahlström talat om den hvita slafhandeln och Marie Louise Gagner redogjort för kampen mot biograferna. Betygelsen af ett dylikt sammanförande af kvinnor med bestämda arbetsområden och intressen kan ej nog högt skattas. Förbindelserna mellan svenska för sig själfva och för andra arbetande kvinnor liksom förbindelserna mellan svenska och andra lands kvinnor ha en ideell räckvidd, som icke nog högt kan värdesättas.

Svenska Kvinnornas Nationalförbund har äfven själf tagit upp åtskilliga frågor. Så har det under fru A. Retzius tioåriga ordförandeskap bland annat deltagit i sträfvan att få kvinnliga yrkesinspektörer, det har framgångsrikt arbetat för införandet af kvinnliga poliser, en af nationalförbundets medlemmar, fröken Ina Rogberg, studerade i Förenta Staterna kvinnliga polisens verksamhet och ställning och framlade sina erfarenheter därom på ett af nationalförbundet anordnad möte. Vidare har förbundet arbetat för en effektiv kontroll öfver biograferna. För att befästa minnet af sin första vice ordförande tog det initiativet till stiftande af "Ellen Fries' stipendiefond för kvinnliga historieforskare". Upprepade gånger har nationalförbundet ingått till olika myndigheter med skrivelser och adresser för att stödja frågor af humanitär och social betydelse.

Då fru A. Hierta-Retzius i maj 1909 bestämdt yrkade på att ej blifva återvald till ordförande öfvertogs ordförandeskapet af fru Eva Upmark. Vid femårsmötet i Toronto hade inbjudan från Sverige gjorts och antagits att första arbetsmötet under den nya femårsperioden 1909—1914 skulle hållas i Stockholm. Den nya ordföranden fick sålunda mottaga det ansvarsfulla uppdraget att förbereda och anordna det möte som äger rum. Svenska Kvinnornas Nationalförbunds styrelse utgöres af 2 ombud från hvar och en af de 25 föreningarna. Dessa välja en centralkommitté för en tid af två år, hvilken har den verkställande makten. Den nuvarande centralkommitténs medlemmar äro ordföranden fru Eva Upmark, de båda vice ordförandena friherrinnan A. Rappe och fröken M. Cederschiöld, som under en lång följd af år varit förbundets protokollförande sekreterare, skattmästare fru M. L. Klason, korresponderande sekreterare är fröken E. Terzerus och protokollförande dr A. Skoglund. Sekreteraresuppleanter äro fröken E. von Platen och fil. kand. E. Cederblom.

Alexandra Skoglund.

Landthushållningsskolan vid Rimforsa. Landbruksstyrelsen hemställer i skrifvelse till K. M:t om anvisande för Fredrika-Bremer-Förbundet af ett statsanslag af 6,000 kr. såsom bidrag till upprätthållande under nästkommande år af förbundets landthushållningsskola vid Rimforsa för utbildning af lärarinnor.

Prenumerera på DAGNY!

Hudens vård.

På grund af sin **uppriskande inverkan** å hudsystemet vinner Salubrin en städse ökad användning vid hudens vård. Särskildt har frottering af kroppen med ett af Salubrin fuktadt tygstycke befunnits verksam till förekommande af **förkylning efter svettning** och till motverkande af **ömhet och värk** efter öfveranstängning. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. I parti hos Geijer & C:o, Stockholm.

Studentexamen, arbetet och kvinnan.

Långvarig och hård har kvinnornas kamp fram till förvärfvande af kunskap och bildning varit. Det dröjde länge nog innan ens i öfrigt framsynta och fördomsfria män gingo med på att de unga flickorna borde sättas i tillfälle att inhämta bokliga kunskaper. Ännu fram mot hälften af 1800-talet bäfvade man för farorna af att låta den uppväxande flickan så pass sysselsätta sig med studier att hon kom öfver den elementäraste läs- och skrifkunnighetsnivån — plus den oundvikliga franskan förstås. Hvart skulle det bära hån om kvinnorna fingo lust på att läsa och studera, det var ju dessutom icke af den ringaste nytta för dem — och man skulle väl icke direkt uppfostra dem till "blåstrumpor"! Med detta föraktfulla ord preciserade man på den tiden den nationella faran af kvinnor med intellektuell utbildning.

Men utvecklingen står icke stilla ens när det gäller kvinnorna. På 1830-talet hade Fryxellska och Kjellberg-ska flickskolorna — våra första skolor för kvinnlig ungdom — öppnats så godt som samtidigt i Stockholm och Göteborg, och därmed infördes principen om systematisk skolundervisning för flickor. Enskilda "pensioner" tillkommo, utvidgades och förbättrades. Äfven om staten ännu icke kände någon förpliktelse att bidraga till att landets döttrar kommo i åtnjutande af skolundervisning, uppstod dock den ena flickskolan efter den andra. Alltjämt höjdes väl rop på att fara förelåg att kvinnorna — på grund af all lärdomen(!) — skulle blifva obekväma för sin "speciella kallelse", men tidens kraf står ingen emot, och t. o. m. staten började understödja flickskolorna, liksom man efter många, långa och hetsiga riksdagsdebatter, där "kvinnans bestämmelse" af ängsliga män preciserades och fastslogs, hade vågat sig på att öppna en högre utbildningsanstalt för flickor, det Högre lärarinneseminariet i Stockholm.

Steg för steg eröfrades nya möjligheter till större utbildning, tills en dag den hvita mössan bars på unga flickhufvuden och universiteten öppnade sina portar för den kvinnliga ungdomen.

Inga påvisliga, härmed sammanhängande olyckor hade under tiden drabbat nationen.

Vår tid borde väl i det närmaste ha kommit öfver det abstrakta resonnerandet om kvinnans rättigheter, den står inför något vida allvarsammare — lösningen af det rent praktiska problemet af kvinnornas existensmöjligheter. Det gäller ej längre om kvinnan har rätt att söka sig en verksamhet utanför hemmet, ej om hon har rätt till att aflägga den eller den examen, frågan gäller hur och hvar hon skall kunna finna en sysselsättning som ger henne lefvebröd, då hemmet — i de flesta fall — ej har behof af eller råd att taga emot hennes arbete. Ty i våra dagar kunna hemmen icke längre sysselsätta de många kvinnliga händerna, därtill har hemarbetet allt för starkt reducerats genom den industriella utvecklingen; de unga flickorna bli i de flesta fall ej hjälpande utan tärande medlemmar inom familjen, om de ej förskaffa sig arbete

utanför hemmet. Men för att få detta fordras kvalifikationer — af olika slag.

"Gif oss arbete och den undervisning, som gör oss skickliga till arbete", ropar Olive Schreiner i sin märkvärdiga bok "Kvinnan och arbetet", där hon framlägger nödvändigheten af att vägen till arbete öppnas för kvinnan, på alla områden, icke blott för hennes egen skull, utan för mannens, för samhällets, på det att hon icke, kringskuren på arbetsmöjligheter, skall sjunka ned till att lefva på mannen, sjunka ned till en föraktlig och ovärdig parasitism. För den genom den industriella utvecklingen från hemarbetet allt mer och mer frigjorda kvinnokraften begär hon i samhällets namn att andra områden skola öppnas. Men hon inser väl, att det vill erforderliga kunskaper och kvalifikationer till för att kunna få arbete, och därför begär hon att kvinnan, såväl som mannen, skall i det afseendet vara rustad.

Kvinnan har börjat söka sig fram på de vägar, som stå henne öppna. Studentexamen är en, mogenhetsbetyget på flickan är kvalifikation till en hel del arbete — med rätt eller orätt; ofta äro bokkunskaperna i realiteten af ingen betydelse, men studenten, eller studentskan, slår de andra medtäflarna ur brädet. Om systemet är oriktigt är en sak för sig, faktum kvarstår, att den aflagda mogenhetsexamen är en merit.

Det är fyrtio år sedan den första svenska flickan eröfrade den hvita mössan. Flera och flera ha följt henne efter. Vare sig de ha gått vidare på studiebanan eller ej, så har studentexamen varit dem en viktig hjälp i den allvarliga kampen för existensmöjligheter.

Nu, i detta nådens år 1911, ropas det på den nationella faran af att så många flickor årligen aflägga mogenhetsexamen — ungefär 150 uppgifves det. Och man anser det nödigt att söka bot för denna olycka. Till detta ändamåls ernående föreslås, att man borde se till, att flickskolorna ej dragas öfver till samskoletypen med studentexamen som slutpunkt; den "egentliga" flickskolan borde i dess ställe afslutas med en särskildt "för kvinnan lämpad" kurs, undervisning i sociala ämnen, hälsolära och matlagning, etc.

Det är en af våra Uppsalaprofessorer, hr J. A. Lundell, som vid det i Falun nyligen hållna flickskolemötet framkastat denna tanke, och nu diskuteras saken vidt och bredt. Olika hetererna i flickans och ynglingens receptivitet kalfatras, man talar om att den unga flickans "kunskapsförst" bör tillgodses efter hennes egenart, och man uttalar den åsikten, att studentexamen gör flickan främmande för hemmets sysslor, att den tar bort hennes anlag och intresse för desamma. De unga kvinnorna borde icke "äflas" om att taga studentexamen, och man borde i densammas ställe bereda dem en utbildning, som gjorde dem skickliga till "makans och husmoderns kall"!

Så ljuder nu ropet — med samma, evigt samma resonemang som för fyrtio, femtio, hundra år sedan, visserligen med några moderna tillsatser i fråga om uppfostringssystemet. Professor Lundell föreslår, såsom ofvan berörts, att i flickskolorna skulle inrättas en nionde klass, lämpad efter lifvets kraf, där skulle exempelvis, under-

visas i statslära, social- och privatekonomi, psykologi och etik, religion (emedan katekesen och Norbergs teologi ej ge mycket däraf, säger prof. Lundell), samt, naturligtvis, matlagning.

En anmärkning i förbigående, professorns åsikt om att lifvet kräver kvinnans insikt i ofvanstående ämnen — vid sidan af matlagningskonsten — tyckes närmast tyda på att prof. Lundell menar att kvinnan par préférence skall syssla med allmänna, statsliga och sociala frågor, hvilket återigen icke rimmar med hans andra åsikt om den "särskilda" kvinnliga utbildningen. Man står alldeles rådvill, är meningen den, att om kvinnorna bara inte aflägga studentexamen, så bli de mogna för statslifvet — och den politiska rösträtten — och hemmet!

Huru oändligt svårt tyckes det ej att vara att fatta kvinnorna och kvinnorörelsen i sammanhang med samhällsutvecklingen i dess helhet! Man vill icke betvifla den allvarliga önskan hos t. ex. prof. Lundell att vid detta tillfälle komma fram med ett godt förslag i fråga om de unga flickornas utbildning, men hvilken oförmåga att se hvar vi verkligen stå och hvad det är som kräves för kvinnorna — och af kvinnorna. Utvecklingen vrides icke tillbaka, de unga kvinnorna måste arbeta — äfven medan de vänta på att "fylla sin bestämelse", som det ännu utan all nyansering heter, detta är det ofrånkomliga faktum, som vi ha att räkna med. Någon hjälp därutinnan lämnar ej en kurs med så föga praktisk behållning som den af prof. Lundell föreslagna. De unga flickorna måste arbeta utanför hemmet — emedan det inom detta icke längre finnes tillräckligt med arbete och därför att detta arbete icke betalar sig; de måste arbeta — för att icke ligga sina manliga släktingar till last; de måste arbeta — för att icke själfva förslösas och fördummas i sysslolöshet och intresselöshet, för att icke blifva parasiter, som tära på de arbetande samhällsmedlemmarna — männen. Och af den arbetande, sig själfständigt försörjande unga kvinnan blir det med mera säkerhet den arbetande, skickliga husmodern, än af den osjälfständiga beroende unga flickan, som lefver på andra, så hvad det beträffar är det nog ingen fara att t. ex. låta flickorna ta studentexamen och därefter söka sig ett lönande arbete. Hvad återigen den nödvändiga husliga utbildningen beträffar, som de unga flickorna böra förvärfva, så har den ju alltmera på senare år tillgodosetts inom flickskolorna. Att för densammas skull ett särskildt fortsättningsår skulle anordnas torde väl vara öfverflödigt. Hvad återstår då, som kommer "makan och modern" till speciell nytta, af den nya kurs prof. Lundell förordar? Man inser det ej, snarare tyckes den, såsom ofvan antydts, vara ägnad att utbilda politikern och den med de sociala problemen arbetande.

Utan att betvifla, såsom redan sagts, att prof. Lundell verkligen velat framkomma med ett godt förslag för den unga kvinnans utbildning, kan man emellertid ej värja sig för den tanken, att alldeles omedvetet under ett förslag som detta ligger den för närvarande starkt framträdande tendensen att hindra kvinnan från att komma in på hvad som förut varit ensamt mannens arbetsområ-

den, att hindra den kvinnliga "konkurrensen". Förminska — eller försvåra — möjligheterna för den unga flickan att taga studentexamen, och tillströmningen till universitetet åttar, den kvistiga frågan kvinnan och statstjänsterna blir mycket enkel, det kommer ej att behövas några vidare afstyrkande utlåtanden från universitetskonsistorier och fakulteter, och ecklesiastikministerns vinkande 1,000 nya platser i statens tjänst för kvinnor behöva kanske aldrig förklaras tillgängliga. Men — de genom förhållandenas tvång utestängda kvinnorna skola ha svårt, eller omöjligt, att finna tillräckligt med arbete, ty det lönar sig ej längre för dem att konkurrera med fabriker i spänning och väfnad, ej heller att ysta och tjärna, att baka och stoppa korf. Parasiternas skara skulle komma att växa, mannen och samhället till skada — kvinnan själf till omätlig skada. Kvinnorna känna detta och mannen måste börja att förstå det. Gör han ej detta, och arbetar han emot kvinnornas sunda sträfvanden i detta afseende, då är i sanning en nationell fara för handen.

Olive Schreiner säger i slutorden till sin ofvan omnämnda bok, att en återgång till det förflutna är omöjlig, ett passivt bifall till det förhandenvarande dödsbringande och därför höja kvinnorna i dag på alla håll sitt sällsamma rop: "Gif oss arbete och den undervisning, som gör oss skickliga till arbete!" Hon har därmed preciserat själfva kärnpunkten i kvinnornas sträfvanden — deras behof af och vilja till arbete. En återgång är omöjlig. Kvinnorna gjordes husvilla och sysslolösa, när det mångsidiga hemarbetet togs ifrån dem. Deras värld skapades då om och vidgades ut, mannen kan icke längre göra detta ogjort. Hvad han nu har att göra är att se till, att kvinnorna icke hindras i — eller att det ej försvåras för dem — att förvärfva kvalifikationer för det nya arbete de nu måste söka sig. Han måste taga saken praktiskt, såsom de själfva göra det, och framför allt — han måste inse, att äfven när det gäller kvinnorna och hemmet, så skapa ändrade förhållanden nya betingelser. En återgång till det förflutna är omöjligt. För de tusenden och åter tusenden genom förhållandenas tryck af själfständigt förvärfvsarbete beroende kvinnorna måste redan i ungdomen så många vägar som möjligt öppnas. Studentexamen — om äfven i och för sig af tvifvelaktigt värde för den unga flickan såväl som för ynglingen när fortsatta studier icke är målet — är dock alltjämt för henne, som för honom, af stor praktisk betydelse, så länge den i vårt betygsälskande land är kvalifikation för nästan allt slag af arbete. Vid undervisningens ordnande vid flickskolorna är detta en faktor, som måste räknas med. Och utbildningen för "makans och moderns kall" bör härför ej göra något intrång, den torde kunna förvärfvas och fullständigas utan att tillfälle till mogenhetsexamens erläggande inskränkes för våra flickor. De ha det svårt nog ändå i en för dem ganska ojämn strid om förvärfvsarbetet.

Ellen Kleman.

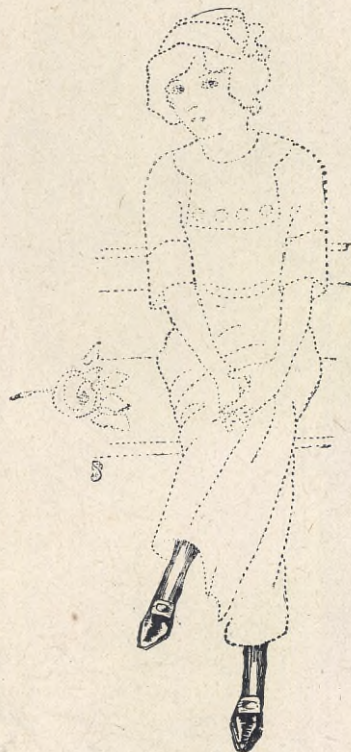
Kvinnofrågor i Norges storting.

Såsom redan nämnts behandlade norska stortinget den 10:de augusti det af konstitutionsutskottet tillstyrkta förslaget om allmän politisk rösträtt åt kvinnor, men frågan föll på grund af att den erforderliga två tredjedels majoriteten icke uppnåddes. Innan stortingets förhandlingar för året afslutades väcktes emellertid ny motion i saken af hrr Bryggesaa och Eftestøl, liksom af 4 af de 16 höger- och frisinnade representanter, som den 10 aug. röstade för förslaget. Likaså ha socialisterna motionerat om samma sak.

Ett af de sista ärenden som kom upp till behandling i stortinget var H. Konows motion om att borttaga de bestämmelser, som hindra kvinnor från att tala i kyrkorna. Frågan hade, som bekant, blifvit aktuell genom det förbud som drabbade Miss Shaw. Motionen bordlades till nästa år.

I statsråd har beslut fattats om att framlägga kungl. proposition om en del förändringar af grundlagen. En af dessa berör särskildt kvinnorna; förslag föreligger om att sista delen af § 12, som lyder sålunda: "Far og søn eller to brødre maa ei paa samme tid ha sæte i staatsraadet", skall få följande lydelse: "Ægtefæller, forældre og børn eller to søskende maa ikke paa samme tid ha sæte i statsraadet".

Ändringen går ut på att förhindra, att lagens ordalydelse må användas som ett skäl för att kvinnor ej skulle kunna insättas i konungens råd.

Färdiga Klädningar

fr. Kr. 40—115.

Alla slag af
Bal-, Supé- och
Middagsklädningar.

Sorgbeställningar
utföras på dagen.

**A.B. NORDISKA
KOMPANIET,
STUREPLAN.**

Internationella Kvinnoförbundets möte i Stockholm.

Styrelsemedlemmar och delegerade vid mötet.

MARIA OGILVIE GORDON.
1^{sta} vice ordförande i J.C.W.

JSHBEL ABERDEEN.
Ordförande i J.C.W.

MARIANNE HAINISCH.
3de vice ordförande i J.C.W.

HELENE LANGE.
F.d. Skattmästare i J.C.W.

ALICE SALOMON.
Korresp. Sekreterare i J.C.W.

W. SANFORD.
Skattmästare i J.C.W.

Mme AVRIL DE SAINTE CROIX.
Sekr. i Franska Kv. NATIONALFÖRBUND

Det internationella kvinnoförbundets möte

6—12 sept.

I denna vecka har det Internationella Kvinnoförbundet sammanträd i Stockholm till sitt första exekutivmöte under femårsperioden 1909—1914. Dagny har redan i ett föregående nummer meddelat programmet för mötet, och af detsamma framgår, att tiden under mötesdagarna är väl fylld. Särskildt blir det ganska heta dagar för förbundsstyrelsen. Dess sammanträden äro förlagda till de fyra sista dagarna, fredagen, lördagen, måndagen och tisdagen, och upptaga hvar dag sex à sex och en half timme, med två timmars uppehåll för lunch. Under dessa sammanträden är det i allmänhet rent administrativa frågor som behandlas. På programmet står förslag väckta från olika nationalförbund, vanligen rörande nya frågor, som det Intern. förbundet anses böra taga under förhandling. Den intressantaste af dylika frågor på detta mötesprogram är afgjordt förslaget från Svenska nationalförbundet, att det Intern. förbundet genom sina nationalförbund skall anordna en utredning rörande kvinnors rätt att bekläda statstjänster och samla och utgifva resultaten af denna utredning. Då just denna fråga står på dagordningen i flera länder, däribland i Sverige, kommer en sådan utredning att ha sin stora betydelse. Samma fråga kommer naturligtvis att behandlas vid det offentliga mötet på måndagen den 11 sept., då flera föredrag hållas öfver ämnet: "Arbetsområden för kvinnor".

Styrelsens sammanträden bli emellertid enskilda och hvarken pressen eller allmänheten äga tillträde till dem. Styrelsen består af Intern. förbundets sju funktionärer (general officers) samt ordförande för de olika nationalförbunden eller deras ställföreträdare.

Af de förstnämnda märkes först det Internationella förbundets ordförande hennes excellens lady Aberdeen. Och säkert är det ingen af mötesdeltagarna, som kommer att blifva så uppmärksammas som hon. Och det icke blott på grund af hennes börd och höga sociala ställning såsom vice konungens af Irland gemål, utan först och främst på grund af hennes öfverlägsna och älskvärda personlighet hvarjämte ryktet om hennes storartade och välsignelsebringande verksamhet har föregått henne. Hon har upprepade gånger representerat Englands drottning, dels i Irland under två olika perioder, dels i Canada, och denna sin höga ställning har hon begagnat för att gagna och höja befolkningen, särskilt den kvinnliga delen däraf. Vi hafva redan i en föregående artikel om det Internationella kvinnoförbundet haft tillfälle att tala om lady Aberdeen, och då dessa rader komma inför våra läsares ögon, har hon redan uppträdt och talat på onsdagens välkomstmöte å Grand Hôtel.

Af förbundets tre vice ordförande torde vi blott få se Mrs Ogilvie Gordon. Af de bägge andra har comtessa Spalletti-Rasponi för länge sedan anmält förhinder, kanske fruktade hon, en dotter af det soliga Italien, att på hösten besöka Ultima Thule. Däremot väntade vi med säkerhet den tredje vice ordföranden

den inom förbundet så populära Frau Marianne Hainisch, en af den österrikiska kvinnorörelsens pionärer och stiftarinna och ordförande i det Österrikiska Nationalförbundet. Men den senaste drunkningsolyckan i Hornbæk har tyvärr indirekt decimerat den österrikiska delegationen. Genom den förlorade Frau Hainisch ett barnbarn. Hustrun till det andra offret, advokaten Fürth, väntades också till mötet, men bägge och dessutom ett tredje ombud, äfven hon en anhörig till offren, hafva måst inställa sin Stockholmsresa. I stället har den från rösträttskongressen bekanta Frau Daisy Minor anländt.

Men vi återvända till Mrs Gordon, det Internationella förbundets första vice ordförande och dess f. d. sekreterare. En älskvärd och behaglig ung dam, i hvilken man snarare tror sig se den eleganta världsdamen än en lärd vetenskapsidkerska och en social reformiffrerska. Och dock är Mrs Gordon bägge delarna. Hon har förvärfvat filosofie doktorsgraden både vid Londons och Münchens universitet, geologi är hennes specialitet och resultaten af sina studier i detta ämne har hon framlagt i flera lärda afhandlingar.

I Stockholm kommer hon att hålla föredrag — dock icke i geologi — utan öfver ämnet "Hvad kan och bör göras för vår ungdom efter slutad skolgång?" Detta är en fråga som lifligt intresserar Mrs Gordon, och för hvilken hon mycket verkat. Hon har insett hur väl ungdomen, särskildt folkskolans, behöfver hjälp och stöd, då den står inför valet af lefnadsbana, och därför har hon både med ord och skrift arbetat för att få till stånd upplysnings- och platsanskaffningsbyråer i samband med fortsättningssskolorna och under skolrådets uppsikt.

Äfven förbundets korresponderande sekreterare, doktor Alice Salomon, är ung till lefnadsåren, men hon kan se tillbaka på en omfattande verksamhet. Själf har hon karakteriserat sin lifsuppgift sålunda: "att fostra den kvinnliga ungdomen till uppfyllande af de medborgarplikter, för hvilka pionärerna kämpat, ty, blott om den uppväxande generationen upptager hvad vi vunnit, blott om de tro på kvinnans mission i det offentliga lifvet, kan vår kamp och sträfvan på längden vinna resultat".

Och denna den kvinnliga ungdomens fostran till uppfyllande af sina medborgerliga plikter har Fräulein Salomon satt i system, genom inrättande af en "social skola" för unga flickor, som där få en yrkesmässig utbildning för socialt arbete. Liksom Mrs Gordon är Fräulein Salomon filosofie doktor, och hon har uppträdt som författarinna och behandlat flere sociala frågor, bl. a. den om moderskydd och moderskapsförsäkring.

Såsom korresponderande sekreterare i det Internationella kvinnoförbundet har Fräulein Salomon haft drygaste arbetet vid förberedande af det nu pågående mötet.

Förbundets andra sekreterare, den protokollförande, är en svenska, fil. doktor *Alexandra Skoglund*, det finnes således bland förbundets "general officers" icke mindre än tre filosofie doktorer, hvarjämte *Lady Aberdeen* är juris hedersdoktor, hvilken utmärkelse hon fick af universitetet i Kingston i erkännande för hvad hon gjort för höjande af kvinnobildningen i Canada. Men för att återvända till doktor *Skoglund* är hon väl känd af Dagnys läsare. Både i Svenska Kvinnornas Nationalförbund och i *Fredrika-Bremer-Förbundets* kommitté för lagfrågor är hon sekreterare och vi erinra särskildt om de utredande föredrag hon på uppdrag af sistnämnda kommitté hållit om den gifta kvinnans rättsliga ställning. Doktor *Skoglund* sitter äfven sedan flera år i det Internationella förbundets kommitté för frågor rörande kvinnans rättsliga ställning, hvilken liksom de öfriga kommittéerna sammanträder under mötets bägge första dagar.

Den viktiga posten som det Internationella förbundets skattnästare intager *Mrs W. Sanford*, Canada. Få af det Internationella förbundets medlemmar äro så genomträngda af dess idé som *Mrs Sanford*, inga afstånd afskräcka henne att infinna sig till dess möten, de må nu hållas i gamla eller nya världen. Dessutom har hon upprepade gånger företagit långa resor, så bl. a.: till Kina och Japan, för att göra propaganda för förbundet och arbeta för bildandet af nya nationalförbund. Hon kommer att vid mötet redogöra för en dylik propagandaresa.

Af de öfriga utländska gästerna, de olika nationalförbundens ordförande (eller deras ställföreträdare) och medlemmar i de internationella kommittéerna nämna vi i främsta rummet *Fräulein Helene Lange*, som är en af den tyska kvinnorörelsens pionärer och särskildt varit banbrytande som pedagog. Hon har grundat och ledt de första kvinnliga gymnasialkurserna i Berlin. Hon har också utgifvit en mängd skrifter både i undervisningsfrågor och kvinnofrågan och anses med rätta som en auktoritet på bägge områdena. Det skall därför blifva af stort intresse att höra hennes föredrag öfver ämnet "Arbetsområden för kvinnor" i K. F. U. M:s lokal på fredagen.

Jämte *Helene Lange* kommer hennes nära vän, *Fräulein Gertrud Bäumer*, förr hennes lärjunge, numera hennes medarbetare både i hennes pedagogiska och kvinnoaksverksamhet. *Gertrud Bäumer* är liksom *Alice Salomon* filosofie doktor och har, vill jag minnas, tagit flere akademiska examina. Hon är f. n. det tyska Nationalförbundets ordförande.

Detta nationalförbund är f. ö. synnerligen väl representeradt. Utom de redan nämnda, väntas hit, när detta skrives, doktor *Agnes Blum*, praktiserande läkare i Berlin, *Fräulein Bertha Pappenheim*, som så förtjänstfullt deltagit i kampen mot den hvita slafhandeln, särskildt är hennes arbete bland judinnorna i Galizien och Ryssland betydelsefullt. Vidare den behagliga *Frau Edinger* från

Frankfurt, hvars verksamhet inom fattigvården liknar fru *Montelius'* hos oss, samt ännu några flera.

Äfven Frankrike är synnerligt väl företrätt. Visserligen kommer icke det franska nationalförbundets ordförande *M:lle Sarah Monod*, men ibland de väntade fransyskorna finna vi så representativa personligheter som *M:me Avril de Sainte Croix*, hon liksom den nyss omtalade *Fräulein Pappenheim* en ifrig arbetare på sedlighetsområdet och i striden mot den hvita slafhandeln, f. ö. den enda kvinnliga ledamoten i en statens kommitté som tillsatts för att motarbeta osedligheten. *M:me Avril de Sainte-Croix* kommer att under mötet hålla ett föredrag om den kongress som nyligen hölls i Madrid om den hvita slafhandelns bekämpande. Vidare märkes bland fransyskorna *M:me Alphen Salvador*, som verkat så mycket för sjukvård och sjuksköterskors utbildning *M:me d'Abbadie d'Arrast*, ordförande i förbundskommittén för frågor rörande kvinnans rättsliga ställning. Särskild uppmärksamhet kommer säkert att ägnas den älskvärda *M:me Cruppi*, franske justitieministerns maka. Hon har stiftat en sektion för litteratur och skön konst inom det Franska Nationalförbundet, är själf författarinnan och är, som berättats i våra tidningar, sysselsatt med ett större arbete om svenska författarinnor.

Som väntas kunde, äro våra bägge skandinaviska grannländer Danmark och Norge talrikt representerade, och ordförande både för det danska och det norska nationalförbundet väntas. Från Finland hvars nationalförbund är det yngsta af alla och blott ägt bestånd sedan sistlidna maj, komma två representanter, ordföranden fröken *Alexandra Gripenberg*, som vi redan i ett föregående nummer presenterat för våra läsare, och professorskan *Ella Freudenthal*.

Det skulle säkert verka tröttande om vi fortsatte uppräknandet af de många framstående gäster, som deltaga i mötet, och vi nöja oss därför med att tillägga att enligt den förteckning vi haft att gå efter äro alla nationalförbunden representerade; t. o. m. Serbien, där ett nationalförbund nyss bildats, hvars anslutning till det Int. förbundet skall beslutas vid mötet, sänder två representanter, den ena den redan från rösträttskongressen bekanta fru *Draga Hultquist*, hustru till serbiske konsuln i Norrköping.

I Ryssland finnes intet nationalförbund; dock komma till mötet tre eller fyra ryska damer, främst *M:me Filosofoff*, som i hög grad gjort sig förtjänt af den ryska kvinnorörelsen, för hvilken hon började arbeta och göra propaganda inom de högsta samhällskretsarna för decennier sedan, och det oakadt den på den tiden var ändå mer impopulär än nu och ansågs samhällsvärdig.

Jag har gömt svenskorna till sist. I styrelsens förhandlingar komma två svenskor att deltaga, doktor *Alexandra Skoglund* såsom en af "general officers" och fru *Eva Upmark* i sin egenskap af ordförande i Svenska Kvinnornas Nationalförbund. Rätt att närvara vid dessa sammanträden och att deltaga i för-

Annonsera i Dagny!

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44

handlingarne, men icke i omröstningarna, hafva dessutom Internationella förbundets "stödande ledamöter" (patrons), och det finnes f. n. nio svenska "patrons".

I Förbundets samtliga kommittéer, hvilka hålla sina sammanträden under de bägge första mötesdagarna, sitta svenska representanter, nämligen: i finanskommittén grevinnan Anna Ruuth, i presskommittén fröken Sigrid Ulrich, i kommittén för lagar rörande kvinnans rättsliga ställning fil. doktor Alexandra Skoglund, i kommittén för fred och skiljedom fru Louise Woods-Beckman, i rösträttskommittén fröken Axianne Thorstensson, i kommittén för bekämpande af handel med kvinnor och kommittén för ut- och invandring fröken Clara Wahlström, i kommittén för allmän hälsovård doktor Inez Laurell, i kommittén för uppfostran fröken Ellen Terserus.

Till slut en önskan för mötets framgång! Måtte det blifva till gagn för det stora kvinnoförbundet och alla dess underafdelningar och bidra till att utveckla och klargöra dess idé, samt befordra enigheten och förståelsen och stärka solidariteten mellan all världens kvinnor.

Maria Cederschiöld.

"Hvad skall man göra?"

Med anledning af den valtaktik som L. K. P. R. vid sitt extra centralstyrelsemöte den 20 juni beslöt följa och hvilken, enligt dess mening, ej bryter med den dittills troget fasthållna neutraliteten, spörjes i bygderna med orolig undran af många, hvilka ej kunna dela denna centralstyrelsens uppfattning, hvilken hållning Fredrika-Bremer-Förbundet intager till frågan. Skall man stå kvar i föreningen fastän man ogillar resolutionen eller skall man gå ur den, och bör man i så fall bilda en ny, verkligt neutral förening? Skall ej Fr.-Br.-Förbundets styrelse, som bör kunna öfverskåda situationen, sin plikt likmätigt taga till orda i en för kvinnorna så viktig sak och ange parollen?

Såsom varnit intresserad medlem af förbundet skulle jag vilja påpeka en del förhållanden, som de, hvilka så säga, synas förbise.

Förbundets uppgift är att genom befrämjandet af en sund och lugn utveckling i afseende på kvinnan höja hennes ställning socialt och ekonomiskt såväl som intellektuellt och moraliskt, och det på alla områden. Till detta höjande hör ock att kvinnan må få full medborgarrätt. Fr.-Br.-Förbundet har alltså sökt främja rösträttsrörelsen, och från förbundet utgick den första officiella framställningen om beviljande af sådan rätt för kvinnan.

Då sedermera, under medverkan från förbundet, en särskild förening bildades för att föra fram just detta kraf, har förbundet, så som vid liknande tillfällen alltid varit brukligt och så som det är både naturligt och nödvändigt, lämnat det direkta arbetet för denna del af den stora uppgiften för att ägna sig åt de många andra delar af arbetsfältet, som icke af specialföreningar bearbetas.

Det är således i och genom rösträttsföreningarna, som intresserade kvinnor kunna göra sin mening om rösträtten hörd; likaså är det inom dessa föreningar själva, som missnöje med de ledandes arbetsätt bör komma på tal. Att i missmod, då något går emot, genast kasta allt ifrån sig och ropa på nya verktyg, det är ej värdigt ansvarsmedvetna kvinnor och vi böra sträfva efter att allt mera blifva och visa oss som sådana. Det man anser sig ej kunna stillatigande vara med om, det bör man öppet inom vederbörande förening taga upp till diskussion, för att om möjligt finna någon utväg att åstadkomma ändring i det man missbilligar. Att företaga något som kan åstadkomma onödig splittring, det bör man däremot undvika så mycket man kan. Enig samverkan är öfverallt af vikt, men för oss kvinnor är det af ännu större betydelse än då frågan gäller män, att vi i största möjliga utsträckning hålla tillsammans, ärligt och öppet säga hvarandra om och hvari vi felat samt gemensamt söka utfinna arbetsmetoder, som icke såra någons rättfärdighetskänsla. Den ansträngning och det obehag, som sådant tillvägagångssätt kan föra med sig, får man ej skygga tillbaka för, om man vill kvinnornas bästa.

Det är till själfständigt tänkande och oförfärdadt handlande personligheter kvinnorna böra utbilda sig. Man bör icke vänta på någon paroll hvarken från ett eller annat håll, utan hvar och en bör skärskåda ställningen sådan den är och lugnt tänka öfver den samt besinningsfullt öfverväga hvad hon, just hon, kan ha att göra samt därefter trygg gripa sig an därmed, antingen det gäller att stödja redan vidtagna åtgärder eller att söka få dem i möjligaste mån neutraliserade.

Mångårig medlem af Fredrika-Bremer-Förbundet.

Bref från Sundsvall.

ett energiskt och målmedvetet arbete pågår öfver hela landet för att de män som insätts i riksdagen under kommande riksdagsperiod må vara anhängare af kvinnans politiska rösträtt och valbarhet. Äfven uppe i våra bygder ha vi sökt vara med i arbetet, fast våra krafter under sommaren varit synnerligen små.

Fru Wærn-Bugge har hållit föredrag här i Sundsvall tillsammans med professor Edén, och fröken Elin Nilson har så mycket hennes tid det tillåtit deltagit i de frisinnades valagitation. Innan de frisinnades kandidater uppsattes på vallistan, interPELLERADES de vid ett kretsmöte för Medelpad. Och först sedan de visat klara färger i kvinnofrågan, fingo de förord af fröken Nilson. Glädjande är ju ock, att alla de sex uppsatta kandidaterna med mun och handslag bekräftat sitt hjärtas fulla förståelse för kvinnans rätt som medborgare i en kulturstat. De ha äfven i sina föredrag rundtom i bygderna framhållit vår rättvisa sak. Men resolution i frågan har endast antagits på de orter, där fröken Nilson hållit föredrag.

— * *

Annonsera i DAGNY!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{3}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halvfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1911 i sin tjugonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**ANNONSERA I
DAGNY.**

Sju präktiga äfventyrsböcker för barn o. ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Lou-Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor. 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

I Guldslottets Rosengårdar. Sagor och berättelser af Harald Östenson. 151 sid., 39 ill. Kartonnerad. Pris 75 öre. Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mnt.)

Öfversköterske-

plats eller plats som afdelningssköterska på lasarett önskas af exam. sjuksköterska (Sabbatsb.) med 3-årig praktik. Svar till »Syster Inga», Allm. Tidningskont., Stockholm, f. v. b.

I Stockholm önskar ung bildad dam sysselsättning som sällskap och hjälp i förmöget och gladt hem. Svar till »Debutant» helst inom åtta dagar, genom Svenska Telegrambyråns Annonseafdelning, Helsingborg. (S. T. H. 2'040.)

Värdinneplats

önskas i höst, hos bildad respekt. och aktad man af ensamstående, något oberoende, bildad, treflig och sympatisk medelålders änkefru, med godt sätt, tilltalande yttre, godhjärtad, liflig och glad. Mycket huslig och duglig, förmåga, vana och kompetens att med ordning, trefnad och smak sköta bildadt hem. Bästa ref. Svar till »Sällskap, nytta och trefnad», Svenska Dagbl. kontor, Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinneplats

sökes af medelålders bildad flicka med mångårig erfarenhet i värdinne- och hushållsplikter och med de allra bästa betyg och referenser. Svar till »Smäländska i Stockholm» under adress S. Gumælii Annonsebyrå, Stockholm, f. v. b.

Ung, bildad o. intelligent flicka

önskar plats i fin familj att vara fruns sällskap. Svar märkt »S. N.», Ronneby-Postens exp., Ronneby.

Bildad, tysktalande flicka,

villig deltaga i alla husliga göromål söker 1 okt. eller senare plats som fruns hjälp. »25 år», Hamnvik, Nynäshamn.

Bildad tyska,

som äfven behärskar svenska språket i tal och skrift, söker fast anställning som själfständig tysk korrespondent. Löneanspråk 100 kr. pr månad. Betyg och referenser finnas. Hemma i maskinskrifning. Svar till »Själfständig korrespondent», Allm. Tidningskontoret, Stockholm.

Medelålders, bättre flicka

kompetent att förestå ett hem, önskar plats hos aktningssvärd ungherre i Stockh. eller dess närhet. Goda betyg. Svar till »Norrländska», Öjebyn p. r.

Som hjälp och sällskap

önskar 19-årig elementarbildad flicka plats i treflig familj. Har genomgått hushålls- och syskola. Svar till »19 år», p. r. Örebro.

Ung, musikalisk flicka

önskar plats som lektris och sällskap hos ensam, äldre dam, eller i familj. Svar afvaktas tacksamt märkt »E. L.», p. r. Onsala.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk och ett år haft plats som guvernant, önskar plats att undervisa en eller två elever i vanliga skolämnen o. språk, samt är dessutom villig hjälpa till i hushållet. Svar märkt »G. L.», Hedemora.

Ung värmländska,

som genomgått 8-klassigt läroverk, samt två kurser hos Handarbetsvännen, söker plats på större herrgård eller i en treflig familj. Den sökande är även något kunnig i matlagning och linnesömning. Svar till »Hösten 1911», Kristinehamn, p. r.

Kartritning.

Plats eller hemarbete önskas. Svar till »Bethlisa», S. Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

Flicka,

med fina betyg från Hulda Lundins slöjdsseminarium och Brunssons konstväfnadsskola, önskar snarast möjligt plats i skola eller hem. Tacksam för svar till »20 år», Arvika p. r.

Bildad flicka

21 år från godt hem önskar plats som sällskap och hjälp antingen hos ensam dam eller i fin familj. Kunnig i sömning handarb. o. musik, skicklig i sång. Någon lön önskvärd. Svar till »Gladlynt», p. r. Landskrona.

Bättre flicka

med fina betyg och rek. från genomgången hushållsskola önskar plats i bättre, liten familj i Uppsala eller dess närhet att gå frun tillhanda. Svar till »Huslig», Karlskoga p. r.

Rutinerad språkstenograf, maskinskrifverska och bokföreläsa önskar plats. Svar till »Korrespondent», Tidn. kont. Karlavägen 6.

Bättre ung flicka

önskar nu eller senare plats i fin och vänlig familj för att vara frun behjälplig i hvarjehanda (ej gröfre) sysslor, eller vid skötsel af barn. Svar tacksamt till »Bokhållaredoter», Östersund p. r.

Ung flicka

önskar komma i god familj för att mot fritt vivre lära och deltaga i husliga sysslor. Svar emotes tacksamt under sign. »S. S.», Orsa p. r.

Småskollärlarinna

med goda tjänstgöringsbetyg från mindre folkskola och folkskola önskar plats snarast möjligt, ordinarie eller vikarie. Svar till »Oviss», Svensk Läraretidnings exp., Stockholm f. v. b.

Handarbets- o. Väflarinna,

även kunnig i kläd- och linnesömning, önskar plats i skola eller hem. Fina betyg och referenser. Svar till »1911», p. r., Örebro.

Bildad, stadgad, arbetsvan flicka

önskar till hösten plats i barnlös familj i Stockholm, att på egen hand sköta hushållet. Är kunnig i matlagning, bakning och alla inom hemmet förekommande göromål. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »God lön», Motala p. r.

Lärlarinna,

undervisningsvan i skolämnen, språk o. musik, söker plats. Goda betyg. Svar »Gladlynt-Barnkär», Sv. Telegrambyrå, Stockholm, f. v. b.

LEDIGA PLATSER.**Vid Eslöfs högre samskola**

sökes manlig eller kvinnlig lärare i tyska, modersmålet och historia. Lön efter lag. Ansökningar torde snarast möjligt insändas till under-tecknad, skolans föreståndare. Eslöf den 1 september 1911.

T. Nyström.

Lärlarinna,

frisk, anspråkslös, önskas till den 10 à 15 september till hem på landet, att läsa i vanliga skolämnen och språk med en 10 års gosse samt undervisa honom och en 7-årig flicka i musik. Den som är villig deltaga i husliga göromål äger företräde. Lön enligt öfverenskom-melse. Svar med fotografi och ålder till »Landthem» pr Malmköping.

Guvernans

sökes till familj på landet nära Stockholm för att läsa upp en flicka till 6:e klassen, ej musik. Sv. t. »W. H.» p. r. Tumba.

Husföreståndarinna

sökes att förestå hushållet åt respektabel ungherre i vacker plats i öfre Norrland. Sökanden bör vara kunnig i bakning och såväl enklare som finare matlagning samt därjämte ha förmåga att sprida trefnad och med intelligens hand-hafva värdinneskap och hushåll.

Svar med fotografi, referenser och löneanspråk snarast till märket »Oktober 1911» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Undervisningsvan, frisk, barnkär, elementarbildad flicka önskas till 1 okt. att med 9-årig flicka läsa flickskolans 3:dje förberedande kurs, hjälpa till med sömning och dylikt samt om möjligt gifva de första grunderna i pianospelning. Svar med betyg, ålder, foto., lönepret. till »Läkarefamilj», Borgholm p. r.

BOKFÖRINGSVAN FLICKA, helst kunnig i tyska, maskinskrifning och stenografi samt villig att något deltaga i hushåll erhåller plats genast eller 1 sept. Betygsafskrift., ref. och foto. under adr. »Exportaffär i lands-orten», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Såsom yngsta biträde å kontor

finnes plats ledig för yngre dam med elementarbildning. Företräde har sökande som är kunnig i maskinskrifning. Egenhändigt skrifvet svar till »A. G. A.», Dagens Nyheters Annonskontor, Gustaf Adolfs torg.

Bildad, barnkär flicka,

som spelar piano bra, och är intresserad af husligt arbete, villig att taga vård om 3 barn i ålder 5½, 4 och 2 år erhåller plats som familjemedlem i tjänstemannahem på landet i Västergötland, där jungfru finnes. Svar med foto., rek. och pret. till »Husmors vän», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

I följd af lärarinnans sjukdom önskas 1 sept. en undervisningsvan helst äldre, frisk, enkel, intresserad, musikalisk lärlarinna med kompetens för 3:e kl. elementarläroverk, för 2 barn, 10 och 11 år. Svar med lönepret., betyg, ålder, foto. till »Fru S. J.», Skedevid, Fornåsa.

Lärlarinna, frisk, anspråkslös, önskas 1:a eller senast 15:e sept. att läsa vanl. skolämnen o. språk med 4 barn i ålder 8-12 år, till enkel, god familj i Ängermanland. Den som är villig deltaga i husliga göromål äger företräde. Frisk o. härlig natur vid Ängermanälven. Lön 200 kr. pr år. Svar med betygsafskr. o. foto. till »Godt hem», Sandslån, p. r.

GYNNA ALLTID DAGNYS**ANNONSÖRER!****Kvinnliga arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

**Deposition
&
Sparkassa**

4 | 1 | 0
| 2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

— Vid —

Professor Unmans Institut
börjar 2 Okt. ny (ett-årig) kurs i *Massage*
och *Sjukgymnastik*. Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

HERM. HAMNQVIST

Kungl. Hoffotograf.

Biblioteksg. 11, Stockholm.

I dussin kabinettsfotografier, matt
papper, 12 kronor.

Lektioner i Lignesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.

Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibyleg. 36, Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Astrid Wittborn

Manicure, Pedicure,

Hygienisk ansiktsbehandling.

BRAHEGAT. 6, 2 tr. R. T. 12359. A. 197 16

OBS.! Fredrika OBS.!

Bremer-Förbundet.

Å Fredrika Bremer-Förbundet
finnas anmälda lektionsgivare, in-
och utländska, hushållsbiträden af
olika slag, barnfröknar, kontorsbi-
träden, gymnaster m. m.

Mottagningstid kl. 12—4.

Adr. Drottninggatan 54, Stock-
holm.

Allm. tel. 48 16. Riks tel. 27 62.

Nya läroböcker.

LINEARRITNING

för folkskolan och fortsättningsskolan av
K. A. Hallander. Pris: 60 öre.

SVERIGES HISTORIA

för folkskolan av **Olof Rosenborg.** 270
sid. Illustrerad. Pris: kart. 80 öre.
En bok för alla skolformer.

GEOMETRI

av **Hans Danielson.**
Den större med 181 bilder, 75 öre.
Den mindre med 137 bilder, 35 öre.

P. Palmquists Aktiebolag.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelgat. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

**Se med Edra egna ögon
att Ni får Mazettis ögon.**

Ni är då säker på att alltid erhålla en delikat, kraftig och hälsosam cacao.

Varnas för efterapningar af påse och etikett!

Pris pr hektopaket 45 öre.

Åtgår endast för c:a 2 öre till en kopp.

STOCKHOLMS MUSIK-INSTITUT

Brahegatan 7 B. ö. g. III. Allm. Tel. 115 96

Höstterminen börjar den 15 sept. Anmälningstid den 13 och 14
september kl. 1/2 1—1/2 3 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Efter den 15 september
anmälnings- och mottagningstid måndagar och torsdagar kl. 1/2 2—1/2 3.
Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12,

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 186 36.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Svenska Kvinnornas Nationalförbund. Af *Alexandra Skog-
lund.*

Studentexamen, arbetet och kvinnan. Af *Ellen Kleman.*

Kvinnofrågor i Norges storting.

Det internationella kvinnoförbundets möte 6—12 sept. Af
Maria Cederschiöld.

"Hvad skola vi göra?" Af *Mångårig medlem af Fredrika-
Bremer-Förbundet.*

Bref från Sundsvall.

Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**